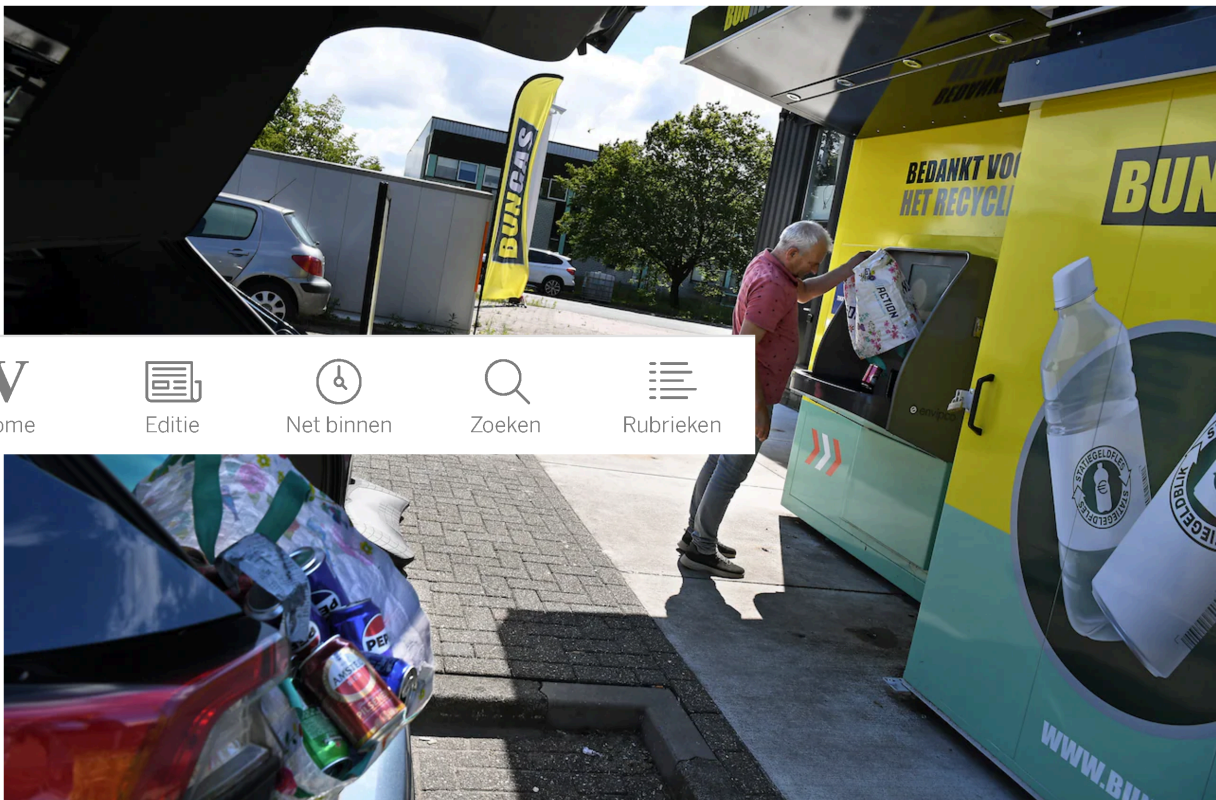

NIEUWS

Statiegeld werkt niet goed genoeg, inspectie grijpt in: dwangsommen tot 300 miljoen euro

Voor het bedrijfsleven dreigen dwangsommen tot ruim 300 miljoen euro omdat het statiegeldsysteem onvoldoende functioneert. De Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) wil de zogenoemde verpakkende bedrijven zo dwingen tot maatregelen. Mogelijk gaat het statiegeldbedrag op flesjes omhoog.

Niels Waarlo 12 juli 2024, 10:18

- V Home
- 📄 Editie
- 🕒 Net binnen
- 🔍 Zoeken
- ☰ Rubrieken

Een statiegeldmachine in Bunschoten, juni 2024. Beeld Marcel van den Bergh

Zowel bij het inzamelen van blikjes als van plastic flessen is het wettelijke inzameldoel van 90 procent nog ver uit zicht. De inspectie concludeert dat het verpakkende bedrijfsleven niet wil doen wat nodig is om het inzameldoel zo snel mogelijk te behalen. Vanuit het idee dat de vervuiler zijn eigen afval moet opruimen zijn deze bedrijven, zoals frisdrankproducenten en supermarkten, wettelijk verplicht om het statiegeldsysteem te beheren.

Advertentie

Uit andere media

Ja, ik wil elke dag een nieuwsbrief ontvangen met de belangrijkste online artikelen van 11 kranten.

Inschrijven

Dat de inspectie zou ingrijpen hing al maanden in de lucht. Dit voorjaar [kondigde ILT aan](#) van plan te zijn om lasten onder dwangsom op te leggen. Sindsdien zijn er gesprekken gevoerd tussen de inspectie en Verpact, de stichting die namens het verpakkende bedrijfsleven het statiegeldsysteem beheert.

Reactief, niet proactief

‘We hebben het gevoel dat ze meestribbelen’, zegt Rob van Alphen, teamleider Afval Circulaire Economie bij ILT. ‘Ze zijn telkens heel reactief, niet proactief.’ Zo wijst hij erop dat Verpact in 2021 zelf had

geconcludeerd dat er duizenden extra inleverpunten nodig zouden zijn. Pas eind vorig jaar kwam de stichting met een plan om dat te regelen. Dat gebeurde na [een uitbrander](#) van toenmalig demissionair staatssecretaris Vivianne Heijnen van Infrastructuur en Waterstaat.

Over de auteur [Niels Waarlo](#) is economieverslaggever van *de Volkskrant*. Hij schrijft onder meer over duurzaamheid, de circulaire economie en de hightechsector.

Volgens Van Alphen proberen de verpakkende bedrijven maatregelen te vermijden die hun zaken kunnen schaden. De inspectie streeft ernaar zulke maatregelen nu alsnog ingevoerd te krijgen.

Wel zijn veel eisen die de inspectie dit voorjaar nog overwoog, in het definitieve besluit afgezwakt of zelfs verdwenen. Zo komt er niet direct een verhoging van het statiegeld op plastic flessen tot 50 cent. Verpact moet zelf onderzoek laten doen naar het ideale statiegeldbedrag op plastic flessen. Dat bedrag is nu 15 cent voor kleine en 25 cent voor grote flessen.

Effecten op de consument

Mede na gesprekken met Verpact ziet de inspectie in dat het op stel en sprong verhogen van het statiegeldbedrag wat al te driest zou zijn, zegt Van Alphen. Eerst moeten bijvoorbeeld de effecten op de consument beter worden afgewogen. Levert Verpact op 4 oktober geen 'goed onderbouwd' onderzoeksrapport op, dan moet het 100 miljoen euro betalen.

Verder moeten consumenten uiterlijk in oktober online de locaties van inleverpunten kunnen opzoeken. Ook eist de inspectie een onderzoek naar de vraag of het uitbetalen van statiegeld wel goed werkt. ‘Dit gaat buiten supermarkten nu vaak via Tikkies’, zegt Van Alphen. ‘Maar niet iedereen in Nederland heeft die betaalapp. Buitenlandse toeristen kunnen hun geld hierdoor vaak ook al niet terugkrijgen.’

Advertentie

Zelf wil Verpact voor 1 januari 2027 5.400 nieuwe uitbetalende inleverpunten regelen. Lukt dit niet, dan staat daar nu een dwangsom tegenover: 25 duizend euro per ontbrekend inleverpunt voor elke vier weken dat de stichting in overtreding is. Dit loopt op tot maximaal 135 miljoen euro.

Inzameldoel

[In een reactie](#) meldt Verpact de lasten onder dwangsom te bestuderen. De stichting heeft de mogelijkheid om naar de rechter te stappen. Volgens Van Alphen van ILT is dat een gebruikelijke gang van zaken na het opleggen van lasten onder dwangsom.

Verpact zegt net als ILT zo snel mogelijk de norm van 90 procent te willen halen. Dat moet eind 2026 lukken, denkt de stichting. Van zowel flessen als blikjes wordt grofweg driekwart inmiddels ingeleverd en dat aandeel stijgt gestaag. De stichting benadrukt dat gedragsverandering van consumenten tijd kost.

Dat de dwangsommen zo hoog kunnen uitvallen, heeft volgens Van Alphen onder meer te maken met de grote bedragen die Verpact overhoudt doordat consumenten statiegeldverpakkingen niet inleveren. In de afgelopen drie jaar ging het om [374 miljoen euro](#), aldus Verpact. Dit geld steekt de stichting in het onderhoud en uitbreiden van het statiegeldsysteem. Hierdoor hoeven de verpakkende bedrijven zelf minder financieel bij te dragen.

LEES OOK

Geselecteerd door de redactie